Lietas arhīva Nr. 1-0446-18/6
ECLI:LV:RIRT:2018:0620.133044618.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgas rajona tiesas
tiesnese K.Evertovska
atklātā tiesas sēdē, piedaloties SIA "Būvmeta" pārstāvim /pers. A/, izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par SIA "Būvmeta", reģ. Nr.50003368601, saukšanu pie administratīvās atbildības par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk - Latvijas APK) 155.[8] pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu.

Aprakstošā daļa

2018.gada 13.martā plkst.10.10, VP GKrPP Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes darbinieki veica datoprogrammu legalitātes pārbaudi un SIA "Būvmeta", Kaudzīšu ielā 49, Rumbulā, konstatēja, ka datorsistēmā Nr.1 un Nr.2 tika uzglabātas 12 komerciāla rakstura datorprogrammas (Adobe Acrobat XL Pro – 1 vienība; Eset Smart Security – 1 vienība; Archi CAD 18 – 1 vienība; MS Office Pro Plus 2010 – 2 vienības; Adobe Photoshop CC – 1 vienība; Team Viewer 11 – 1 vienība; Win RAR – 2 vienības; Windows 10 Pro – 1 vienība; Auto CAD 2016 – 1 vienība; Tildes Birojs 2011 – 1 vienība) bez legālu izcelsmi apliecinošiem dokumentiem, pārkāpjot autortiesības un to izmantošanu. Pārkāpts Autortiesību likuma 68.panta pirmās daļas 1.punkts.

Ar šādām darbībām SIA "Būvmeta" (turpmāk – arī Pārkāpēja) izdarīja Latvijas APK 155.[8] pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu.

2018.gada 30.maijā sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols Nr.PC324721.

SIA "Būvmeta" pārstāvis tiesas sēdē savu vainu atzina un izdarīto nožēloja. Norādīja, ka datorus ar tajos jau esošajām programmām nopirka no citām personām. Par nelegālu datorprogrammu esamību nav zinājis.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālus, noklausījusies SIA "Būvmeta" pārstāvja paskaidrojumu, tiesa atzīst, ka ir pamats Pārkāpējas saukšanai pie administratīvās atbildības pēc Latvijas APK 155.[8]panta.

Lietā ir šādi pierādījumi:

- 2018.gada 30.maija administratīvā pārkāpuma protokols Nr.PC324721 (lietas 1.lapa);
- VP GKrPP Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes 3.nodaļas galvenā inspektora majora /pers. B/ 2018.gada 22.maija ziņojums, no kura izriet, ka 2018.gada 13.martā SIA "Būvmeta" komercdarbības veikšanas vietā Kaudzīšu ielā 42, Rumbulā, Stopiņu novadā tika veikta komersanta datorsistēmās instalēto komerciāla statusa datorprogrammu legalitātes pārbaude, kur konstatēja, ka komercdarbības veikšanai tiek izmantotas 2 datorsistēmas, kurās kopumā instalētas 20 komerciāla statusa datorprogrammas, kurām pārbaudes laikā legalitāti un iegādi apliecinoši dokumenti netika iesniegti. Pārbaudes beigās tika izņemti datorsistēmu cietie diski Nr.1 un Nr.2 (2 gab.) – 3 vienības, ārējais cietais disks – 1 vienība. Administratīvās lietvedības ietvaros noskaidrots, ka datorsistēmās Nr.1 un Nr.2 ir uzglabātas 14 komerciāla rakstura datorprogrammas (Windows 7 Home Edit – 1 vienība; Adobe Acrobat XL Pro – 1 vienība; Eset Smart Security – 1 vienība; Archi CAD 18 – 1 vienība; MS Office Pro Plus 2010 – 2 vienības; Adobe Photoshop CC – 1 vienība; Team Viewer 11 – 1 vienība; Win RAR – 2 vienības; Windows 10 Pro – 1 vienība; Auto CAD 2016 – 1 vienība; Zalktis 2017.3 – 1 vienība; Tildes Birojs 2011 – 1 vienība) bez legālas izcelsmes apliecinošiem dokumentiem, kuru vērtība nesasniedz vienam datorprogrammu ražotāju tiesību pārstāvim desmit Latvijā noteiktās minimālās mēnešalgas kopsummu – 4300 *euro*. Ņemot vērā minēto, uzskata par nepieciešamu administratīvās lietvedības materiālus par pārbaudes laikā konstatētajām minētajām 14 komerciāla rakstura programmām izdalīt atsevišķā lietvedībā un SIA "Būvmeta" sastādīt adminsitratīvā pārkāpuma protokolu par Latvijas APK 155.[8] pantā minēto administratīvo pārkāpumu (lietas 2.lapa);
- 2018.gada 13.marta pārbaudes akts (lietas 5., 6.lapa);
- Mantu apskates protokoli (lietas 7.-15.lapa);
- Mantu un dokumentu izņemšanas protokols (lietas 16.lapa);
- SIA "Būvmeta" paskaidrojums, no kura izriet, ka stacionāro datoru AMD A6-3500 izmanto grāmatvedības uzskaitei. Portatīvo datoru izmanto elektroniskā pasta lietošanā, tāmju sastādīšanā un uzskaitei. Datori tika iegādāti ar programmu Windows. Savā laikā datori tika nodoti remontā un pēc remonta tika lūgts nodrošināt datorus ar grāmatvedības programmu un programmām ofisam. Par papildus programmām pieprasījuma nebija (lietas 21.lapa);
- SIA "Būvmeta" lūgums atgriezt ārējo cieto disku un 2018.gada 30.maija pieņemšanas nodošanas akts, ar kuru SIA "Būvmeta" tiek atdots minētais ārējais cietais disks ar savienotājkabeli (lietas 22.un 32.lapa);
- SIA "Būvmeta" izsniegtās licences par Zalktis 2008.2.xxx; Zalktis 2016.3.xxx un Zalktis 2017.3.xxx lietošanas tiesībām un pakalpojumu pavadzīmes (lietas 23.-25.lapa; 29.-31.lapa);
- līgums "Par Office 365 abonēšanu" (lietas 27.lapa);
- preču pavadzīme-rēķins par preču MS Windows 98 VUP OLP NL, MS Office Pro 2000 Win32 Local OLP NL, WinFax Pro RET v10.0 Int'l, MS Windows 98 media kit, MS Office Pro 2000 media kit, MS WiNT Cal 4,0 English saņemšanu SIA "Būvmeta" no SIA "LABI" (lietas 26.lapa).

Izvērtējusi ziņas, kas izriet no administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem to kopumā un savstarpējā saistībā, tiesa atzīst, ka SIA „Būvmeta" ir

izdarījusi Latvijas APK 155[8].pantā paredzēto pārkāpumu un tās vaina šī pārkāpuma izdarīšanā ir pierādīta.

Saskaņā ar Autortiesību likuma 4. panta 1. punktu datorprogrammas ir autortiesību objekts.

Savukārt atbilstoši Autortiesību likuma 40.pantam ir aizliegts izmantot darbus, ja nav saņemta autortiesību subjekta atļauja, kas tiek izsniegta licences līguma vai licences veidā.

Saskaņā ar šā likuma 68.panta pirmās daļas 1.punktu par autortiesību un blakustiesību pārkāpumu uzskatāma darbība, ar kuru aizskartas autortiesību un blakustiesību subjekta personiskās vai mantiskās tiesības, to skaitā autortiesību un blakustiesību objektu fiksācija, to publicēšana, publiskošana, reproducēšana un izplatīšana jebkādā veidā bez autortiesību un blakustiesību subjekta piekrišanas.

Autortiesības ir noteiktu tiesību (pilnvaru) kopums, kurā ietilpst tiesības uz autorību, tiesības uz savu darbu neaizskaramību, tiesības uz darba reproducēšanu, izziņošanu, izmantošanu, tiesības uz atlīdzības saņemšanu u.c. Autortiesības ir viss autora tiesību kopums uz paša radīto darbu, un tās tiek attiecinātas uz jebkuriem izmantojamiem aspektiem un veidiem.

Reproducēšanas tiesība ir viena no autora izņēmuma tiesībām, kas garantē autoram vai viņa tiesību pārņēmējam iespēju kontrolēt darba eksemplāru pavairošanu un līdz ar to saglabāt garantētās tiesības tirgū, kur tiek piedāvāti darba eksemplāri.

Ar likuma aizsargāta autortiesība ir arī autora tiesība uz atlīdzības saņemšanu. Autoratlīdzība ir jebkāda veida atlīdzība par aizsargāta darba izmantojumu.

Ar lietā gūtajiem pierādījumiem ir pierādīts, ka SIA „Būvmeta" datorsistēmās uzglabāja administratīvā pārkāpuma protokolā norādītās datorprogrammas, kurām nav legalitāti un iegādi apliecinošu dokumentu, un izmantoja tās komercdarbības vajadzībām bez Autortiesību likuma 40. panta pirmajā daļā noteiktā autortiesību subjekta atļaujas. Datorprogrammas izmantošana (instalēšana, reproducēšana) bez autortiesību subjekta atļaujas ir autortiesību pārkāpums.

Atbilstoši judikatūrai, juridiskās personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus, proti, pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu (konkrētajā gadījumā – autortiesību/blakustiesību) ievērošanu un, otrkārt, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu to ievērošanu *(skat. Augstākās tiesas 2008. gada 15. maija spriedumu lietā Nr. SKA-0019/2009).*

Pārkāpums fiksēts SIA „Būvmeta" komercdarbības telpās un datorsistēmās, kas tika izmantota komercsabiedrības vajadzībām. Tādējādi SIA „Būvmeta" vajadzēja nodrošināt kontrolētu datorsistēmas izmantošanu, nepieļaujot nelegālu datorprogrammu instalēšanu, reproducēšanu un izmantošanu komercsabiedrības datorsistēmās.

SIA „Būvmeta" pārstāvja norāde par to, ka nezināja par nelegālu datorprogrammu esamību datorsistēmās, neizslēdz konstatēto pārkāpumu, jo datorsistēmas atradās SIA „Būvmeta" komercdarbības telpās un tika izmantotas komercsabiedrības vajadzībām.

Tādējādi tiesa konstatē, ka SIA „Būvmeta" ir saucama pie administratīvās atbildības atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 155.[8] pantam.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 155.[8] pantu par autortiesību un blakustiesību pārkāpšanu uzliek naudas sodu juridiskajām personām līdz septiņtūkstoš simt *euro*, konfiscējot autortiesību un blakustiesību pārkāpuma objektus un to nesējus.

Atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 32. pantam, uzliekot sodu, tiesa ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saskaņā ar Latvijas APK 33.panta trešo daļu tiesa par Pārkāpējas atbildību mīkstinošu apstākli atzīst vainas atzīšanu.

Saskaņā ar Latvijas APK 34.pantu atbildību pastiprinoši apstākļi netika konstatēti.

Izvērtējot lietā konsatatētos apstākļus kopumā ar pārkāpuma raksturu, to, ka SIA "Būvmeta" agrāk šāda rakstura pārkāpumi nav bijuši, tiesa secina, ka soda mērķa sasniegšanai SIA „Būvmeta" uzliekams naudas sods 150 *euro* apmērā.

Latvijas APK 155.[8] panta sankcija noteic arī autortiesību un blakustiesību pārkāpuma objektu un to nesēju konfiskāciju. No minētās tiesību normas secināms, ka attiecīgās tiesību normas daļā noteiktais obligāti izpildāmais papildsods attiecināms uz administratīvā pārkāpuma lietā izņemto autortiesību un blakustiesību objektu un to datu nesēju, kurā tiek uzglabāti autortiesību vai blakustiesību objekti.

Ņemot vērā minēto, ar 2018.gada 13.marta Mantu un dokumentu izņemšanas protokolu izņemtie datu nesēji (datorsistēmu cietie diski), kas nav atdoti Pārkāpējai, ir konfiscējami un iznīcināmi.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar LAPK 289.[6]panta septīto daļu, 289.[13]pantu, 289.[16]panta pirmo daļu, tiesa

n o s p r i e d a :

SIA "Būvmeta", reģ. Nr. 50003368601 atzīt par vainīgu Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 155.[8] pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un sodīt ar **naudas sodu 150,00 *euro***, **konfiscējo**t un iznīcinot a r 2018.gada 13.marta Mantu un dokumentu izņemšanas protokolu izņemtos datu nesējus (datorsistēmu cietos diskus).

Spriedumu daļā par konfiskāciju un iznīcināšanu pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā nodot izpildei VP GKrPP Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldei.

Saskaņā ar Latvijas APK 299.pantu - naudas sods jāsamaksā ne vēlāk kā 30 (trīsdesmit dienu) laikā no dienas, kad izsniegts lēmums par naudas soda uzlikšanu un tas ieskaitāms rēķinā: Valsts kase, reģ.Nr.NMR90000050138, konta Nr.LV34TREL1060191011100, Saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC Kods: TRELLV22, mērķis –naudas sods protokols Nr.PC324721), un maksājumu apliecinošs dokuments jāiesniedz tiesā.

Ja persona noteiktajā termiņā labprātīgi nesamaksā noteikto naudas sodu, tiesa Latvijas APK 296.panta kārtībā nodod spriedumu zvērinātam tiesu izpildītājam piespiedu piedziņai.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā 10 (desmit) darba dienu laikā no nolēmuma pieejamības dienas tiesas kancelejā, iesniedzot sūdzību Rīgas rajona tiesā.

Spriedums pieejams tiesas kancelejā 2018.gada 28.jūnijā

Rīgas rajona tiesas tiesnese K.Evertovska